

Moderní terapie chronického žilního onemocnění – co je nového?

MUDr. Robert Vlachovský, Ph.D.¹, MUDr. Jan Novák, Ph.D.²

¹II. chirurgická klinika, Centrum cévních onemocnění, FN u sv. Anny v Brně a Lékařská fakulta Masarykovy univerzity, Brno

²II. interní klinika FN u sv. Anny v Brně a Lékařská fakulta Masarykovy univerzity, Brno

Chronické žilní onemocnění (CVD – chronic venous disease) představuje jedno z civilizačních onemocnění s rostoucí prevalencí v populaci. Patofyziologicky vzniká na podkladě chronického zánětu žilní stěny, její remodelace a následné žilní hypertenze. CVD je charakterizováno souborem rozličných klinických projevů, a vzhledem k jeho progresivnímu charakteru je účelné začít s adekvátní léčbou co nejdříve. Mezi základní pilíře léčby patří režimová opatření, dobře vedená a dlouhodobá konzervativní léčba (komprese, ověřená venofarmaka) a v indikovaných případech chirurgický zásah. Velké změny nastaly v posledních letech jak v přístupu k pacientům, tak i k vlastní léčbě, a to především v oblasti nitrožilní chirurgie, načasování zahájení konzervativní léčby, nebo u léčby pacientů s aktivními bércovými vředy. Pouze společným úsilím lékařů různých odborností a pacientů s CVD, především jejich edukací a motivací k dodržování doporučených léčebných postupů, dokážeme snížit procento neléčených pacientů, oddálit progresi onemocnění a dosáhnout výborných výsledků při intervenční léčbě.

Klíčová slova: křečové žíly, chronické žilní onemocnění, operace žil, nitrožilní intervence, konzervativní léčba, venofarmaka.

Modern therapy of chronic venous disease – what's new?

Chronic venous disease (CVD) is a civilization disease with increasing prevalence in the general population. It arises due to chronic venous wall inflammation and remodeling, resulting in venous hypertension. Clinical features of CVD are highly variable, and given its progressive nature, it is reasonable to initiate adequate treatment as soon as possible. The cornerstones of the best medical therapy for CVD include regimen measures, well-managed and long-term conservative treatment (compression, effective venoactive drugs), and, in indicated cases, surgical intervention. Significant changes have occurred in recent years in the approach to patients and to the treatment itself, especially in the field of intravenous surgery, the timing of conservative treatment initiation, or in the care of patients with active venous ulcers. Only through the joint efforts of physicians of different specialties and CVD patients, especially by educating and motivating them to follow the recommended treatment procedures, can we reduce the percentage of untreated patients, slow down disease progression, and achieve excellent results in the intervention treatment.

Key words: varicose veins, chronic venous disease, varicose veins surgery, endovenous procedures, conservative treatment, venoactive drugs.

Úvod

Chronické žilní onemocnění (CVD) představuje jakékoliv chronické funkční či morfologické postižení žilního systému, které se u pacientů projevuje buď v podobě subjektivních potíží, nebo objektivně zjistitelných příznaků. CVD je v populaci široce

rozšířeno (ve věku nad 40 let postihuje dle různých prací až 30 až 70 % populace), ale poměrně často není vůbec nebo správně diagnostikováno, a zůstává proto i neléčeno. Onemocnění má nízkou mortalitu, ale vysokou morbiditu a velmi nepříznivě ovlivňuje kvalitu života, zejména v pokroči-

lých stádiích. Jako klasické rizikové faktory jsou označovány vyšší věk, přítomnost CVD v rodině, ženské pohlaví, vícečetná těhotenství, obezita nebo hormonální terapie (1). V posledních letech došlo v přístupu k diagnostice a léčbě CVD k některým změnám, které reflektují i poslední aktualizace dupo-

MUDr. Robert Vlachovský, Ph.D.

II. chirurgická klinika, Centrum cévních onemocnění, FN u sv. Anny v Brně a Lékařská fakulta Masarykovy univerzity, Brno
robert.vlachovsky@fnusa.cz

Cit. zkr.: Med. Praxi. 2023;20(5):275-281

Článek přijat redakcí: 17. 7. 2023

Článek přijat k publikaci: 23. 10. 2023